

Psykologforeningens landsmøte 2019

Psykologer inn i arbeidslivet

Ida Holth

Arbeid og utdanning er Psykologforeningens nye hovedsatsningsområde. – Et utrolig godt valg, sier nyslått president Håkon Kongsrud Skard.

- Vi må jobbe for integrering, vi må åpne arbeidsplasser for flere. Det er så mange som kunne fått mer selvtilit ved å være med i arbeidslivet, sa sentralstyremedlem Ketil Kaasin på Psykologforeningens landsmøte i Sandefjord.

Arbeid burde bli det området der foreningen setter klutene inn de neste tre årene, argumenterte han. Delegatene var enige i dette. Dermed valgt de bort sentralstyrets andre forslaget til hovedsatsning; Helsefremmende oppvekst. Helsefremmende oppvekst ble ansett som en videreføring av foreningens satsning på forebygging for barn og unge i perioden 2016 - 19, men med mer oppmerksomhet rettet mot de mest sårbare og utsatte barna. Landsmøtets flertall var imidlertid klar for å satse på noe helt nytt.

Rune Lauvanger fra Oslo lokallag var én av flere som fremholdt at arbeidet med barn og unge allerede er godt etablert i foreningsarbeidet. Han mente økonomi var et godt argument for å satse på arbeidsliv:

- Norge bruker milliarder på psykologer. Får vi noen flere i jobb, dekker vi inn vår egen lønn.

Ville ha med utdanning

Flertallet stemte for det justerte forslaget til Hordaland lokallag, kalt «Arbeid og utdanning; påvirkningsfaktorer og inkluderingsarenaer», der *utdanning* ble lagt til i satsningen.

Bjarte Bønes Bruntveit fra Hordaland lokalavdeling begrunnet det justerte forslaget med at man må tenke helhetlig rundt arbeidsliv. Han trakk blant annet frem PPT som en gjemt og glemt tjeneste, som Psykologforeningen igjen burde vie oppmerksomhet.

Bakgrunnen for forslaget til arbeid som hovedsatsning er en rekke utviklingstrekk i norsk arbeidsliv, som sykefravær, unge uføre, ny teknologi, økt press og konkurranse, ifølge Kaasin. Hovedsatsningsområdet skal gi uttelling på tre politikkområder: interesse-, fag- og samfunnspolitikk, og det er et mål for Psykologforeningen at det skal vekke engasjement hos medlemmene.

Den splitter nye presidenten i foreningen, Håkon Kongsrud Skard, er godt fornøyd med hovedsatsningen, særlig fordi utdanning også ble lagt til i løpet av beslutningsprosessen.

- Hordalands forslag tar med seg gode elementer fra begge forslagene til sentralstyret.

Skard mener at arbeid potensielt kunne oppleves som «for voksenfokusert» og helsefremmende oppvekst som «for barnefokusert».

- Det justerte forslaget favner hele spekteret av psykologtjenester fra barn til voksne og fra førstelinje til tredjelinje.

- *Da utdanning ble lagt til, ble satsningsområdet også svært bredt. Hvordan skal dette avgrenses?*

- Det er for tidlig å si noe om nå. Jeg må sette meg ned sammen med sentralstyret, utvalgene og lokallagene og se på hvordan vi kan spisse dette.

- *Hva er det viktigste psykologer kan bidra med for å få flere folk i arbeid?*

- Vi må kunne tilby gode tjenester som pasienten kan få raskt: lavterskeltiltak i kommune, men òg i spesialisthelsetjeneste. Hvis du er sykmeldt i mer enn to uker, så synker sjansene for å komme tilbake i arbeidslivet drastisk. En stor andel unge uføre er det på grunn av lettere til moderate psykiske lidelser, og mange av dem har aldri vært i kontakt med psykolog eller fått adekvat psykologisk behandling, sier Skard, og legger til:

- Samtidig må vi ha fokus på å holde folk i jobb, å tenke forebyggende tiltak inn i arbeidslivet, og sørge for at man ikke faller ut av arbeidslivet på grunn av psykisk vansker.

- *Og helt konkret, hva er et godt eksempel på hvordan dette arbeidet kan utføres?*

- Det er flere ting vi skal utforske: Raskere tilbake-midlene er lagt inn i rammen til Helseforetakene, og de skal tilby arbeidsrettet behandling. Samtidig må vi se på hva som er mulig å få til i kommunen med primærhelseteam eller tilsvarende, sånn at det blir et tettere samarbeid mellom fastleger og psykologer, for eventuelt å holde folk i jobb eller få folk tilbake i jobb.

- Få med de sykeste

Skard føyer til at det er viktig for ham at de alvorlige syke ikke blir glemt i dette arbeidet. Han trekker frem individuell jobbstøtte (IPS) som et suksessprosjekt i spesialisthelsetjenesten, og ønsker å se på muligheten for å rulle ut mere av denne typen tiltak «for å få størst mulig andel av befolkning inn i meningsfull aktivitet».

- *Vil kampen for at psykologer skal få sykemelde bli en del av hovedsatsningen?*

- Det har jeg ikke tatt noen beslutning på ennå.

- *Hva mener du selv om det?*

- Det var en pilotstudie som var ganske avgrenset og ligger noe tilbake i tid, og vi må evaluere nøye om dette skal være en fanesak i hovedsatsningsområdet.

- *Hva skjer nå med den forrige satsningen på forebygging for barn og unge?*

- Den vil bli videreført. Nå skal vi se på lovfestingen av psykologer i kommunen, hvordan vi kan sørge for å få den ytterligere spesifisert. Per nå er det bare lovkrav om psykologkompetanse, den sier ikke noe om oppgaver, psykologer er ikke knyttet til noen registrering i kommunen, og det er bare halvparten av kommunene som har fått seg psykolog. Vi må hjelpe til med rekruttering, implementering og hvordan dette skal registreres, finansieres og lovfestes.